ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
ja
ETTEKIRJUTUS-HOIATUS
avaliku teabe asjas nr. 2.1-3/21/967

Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni jurist Elve Adamson
Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegemise aeg ja koht	26.04.2021 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	10.03.2021
Teabevaldaja	Eesti Geoloogiateenistus aadress: Fr. R. Kreutzwaldi 5, 44314 Rakvere e-posti aadress: info@egt.ee
Teabevaldaja vastutava isik	Direktor
Vaide esitaja (teabenõudja)	Vandeadvokaat Timo Kullerkupp Advokaadibüroo RASK aadress: Rotermanni 8, 10111 Tallinn e-posti aadress: menetlus@rask.ee

RESOLUTSIOON:
avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1, § 51 lõike 1 punktide 1 ja 4, haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 2 ja Vabariigi Valitsuse seaduse § 75[1] lõike 3 alusel

1) teen vaideotsuse vaie rahuldada;
2) teen teabevaldajale täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse:
Vaadata uuesti läbi vaide esitaja 19.02.2021 teabenõue ja selgitada välja, millisele osale teabest on Maa-ameti poolt kehtestatud juurdepääsupiirangud AvTS § 35 lg 1 p 8 ja 1 LKS § 53 lg 1 alusel ning väljasta teave ulatuses, millele piirangud ei laiene või kui pole muud alust teabenõude täitmisest keelduda.
3) määran ettekirjutuse täitmise tähtajaks 10. mai 2021.

AvTS § 52 kohaselt peab teabevaldaja ettekirjutuse saamisest alates viie tööpäeva jooksul võtma kasutusele abinõud ettekirjutuse täitmiseks ja teatama sellest Andmekaitse Inspektsioonile.

VAIDLUSTAMISVIIDE:
Kuivõrd käesoleva otsusega rahuldati vaie täielikult, saab **vaide esitaja** 30 päeva jooksul pöörduda halduskohtusse üksnes juhul, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

Riigiasutus saab käesoleva haldusakti punkti 2 vaidlustada vaidega Andmekaitse Inspektsiooni peadirektorile.

Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

HOIATUS:
Kui teabevaldaja jätab Andmekaitse Inspektsiooni ettekirjutuse täitmata, võib Andmekaitse Inspektsioon pöörduda teabevaldaja kõrgemalseisva asutuse, isiku või kogu poole teenistusliku järelevalve korraldamiseks või ametniku suhtes distsiplinaarmenetluse algatamiseks. (AvTS § 10 lõiked 1 ja 4, § 53 lõige 1).

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. 19.02.2021 esitas vaide esitaja Eesti Geoloogiateenistusele teabenõude, milles palus väljastada Tallinna-Saku liivamaardla Männiku XI uuringuruumi geoloogise uuringu aruanne (EGF: 9318) osas, milles see ei sisalda ärisaladust
2. 26.02.2021 keeldus Eesti Geoloogiateenistus teabenõude täitmisest põhjendusega, et Maa-amet on kehtestanud soovitud teabele AvTS § 35 lg 1 p 8 ja 1 LKS § 53 lg 1 alusel juurdepääsupiirangu.
3. Vaide esitaja hinnangul ei olnud teabenõude täitmisest keeldumine kogu aruande osas õiguspärane ning esitas Andmekaitse Inspektsioonile vaide.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Vaide esitaja taotlused:
1. Rahuldada vaie;
2. Kohustada Eesti Geoloogiateenistust täitma vaide esitaja 19.02.2021 teabenõuet.

I ASJAOLUD
1. Eesti Geoloogiateenistuse poolt peetavasse andmebaasi Eesti Geoloogia Fond on kantud Tallinna-Saku liivamaardla Männiku XI uuringuruumi geoloogise uuringu aruanne (varu seisuga 01.12.2019).[1]

2. Nimetatud aruanne ei olnud andmebaasist avalikult kättesaadav. Piirangu aluseks oli märgitud AvtS § 35 p 17, mille kohaselt tunnistatakse asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks teave, mille avalikustamine võib kahjustada ärisaladust.

3. Vaide esitaja esitas seetõttu 19.02.2021 Eesti Geoloogiateenistusele teabenõude, milles palus väljastada Tallinna-Saku liivamaardla Männiku XI uuringuruumi geoloogise uuringu aruanne (EGF: 9318) osas, milles see ei sisalda ärisaladust (Lisa 1 – vaide esitaja teabenõue).

4. 26.02.2021 kirjaga keeldus Eesti Geoloogiateenistus AvTS § 23 lg 1 p 1 alusel teabenõuet

[1] https://fond.egt.ee/fond/egf/9318

täitmast. Eesti Geoloogiateenistus selgitas, et uuringu aruandele kehtestatud juurdepääsupiirang AvTS § 35 lg 1 p 8 ja 1 LKS § 53 lg 1 alusel, kuna see sisaldab teavet, mille avalikuks tulek ohustaks kaitseala või kaitsealuse liigi ning tema elupaiga või kasvukoha säilimist.

5. Tänaseks on Eesti Geoloogiateenistus korrigeerinud ka Eesti Geoloogia Fondi andmebaasis kajastatud geoloogise uuringu aruande juurdepääsu piirangu alust.

II ÕIGUSLIKUD PÕHJENDUSED

6. Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 46 ja § 44 lg 1 p 1 kohaselt võib isik, kelle seaduses sätestatud õigusi on rikutud, pöörduda vaidega Andmekaitse Inspektsiooni poole.

7. AvTS § 3 lg 1 kohaselt on avalik teave mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites.

8. Käesoleval juhul puudub vaidlus selle üle, et Tallinna-Saku liivamaardla Männiku XI uuringuruumi geoloogise uuringu aruanne (EGF: 9318) on käsitletav avaliku teabena AvTS § 3 lg 1 mõttes.

9. AvTS § 3 lg 2 järgi võib juurdepääsu avalikule teabele piirata vaid seaduses sätestatud korras. - Teabenõude täitmisest keeldumine oli õigusvastane

10. Eesti Geoloogiateenistus põhjendas teabenõude täitmata jätmist sellega, et taotletavale teabele on kehtestatud juurdepääsupiirang AvTS § 35 lg 1 p 8 ja LKS § 53 lg 1 alusel. Seejuures tuleb asjas tähele panna ka seda, et teabenõude esitamise hetkel oli taotletavale teabele kehtestatud juurdepääsupiirang AvtS § 35 p 17 alusel.

11. Vaide esitaja ei nõustu Eesti Geoloogiateenistuse käsitlusega ning on seisukohal, et teabenõude täitmisest keeldumine oli õigusvastane.

12. Esiteks on juurdepääsupiirangu seadmine kogu uuringuaruandele tervikuna vastuolus AvTS-ga ja määrusega nr 52.

13. AvTS eesmärk on tagada üldiseks kasutamiseks mõeldud teabele avalikkuse ja igaühe juurdepääs ning anda avalikkusele võimalus kontrollida avalike ülesannete täitmist.

14. Keskkonnaministri 17.12.2018. a määruse nr 52 "Üldgeoloogilise uurimistöö ning maavara geoloogilise uuringu kord" § 45 lg 7 kohaselt on üldgeoloogilise uurimistöö aruanne ja uuringuaruanne avalik ulatuses, milles see sisaldab käesolevas määruses sätestatud aruande kohustuslikke osasid, andmeid ja lisasid. Loa omaja võib märkida aruande esitamisel, et ei soovi aruande avalikustamist osas, mis koostatakse lisaks käesolevas määruses sätestatud nõuetele, lisades teabe avalikustamise piiramise õigusliku aluse AvTS § 35 lõike 1 kohaselt ja põhjenduse.

15. Määruse § 45 lg 7 kohta on selgitatud määruse eelnõu seletuskirjas[2] järgmist: „Nimetatud paragrahv sisaldab sätteid keskkonnaregistri andmetele juurdepääsu kohta. Kõnesolevas määruses on kehtestatud, millist osa uuringuaruandest ei saa andmete esitaja avalikustamast keelata. Säte on sõnastatud arvestusega, et register saab olla terviklik vaid juhul, kui kõik selles sisalduvad andmed on avalikud. Seepärast on oluline, et informatsioon on kogu ulatuses kõigile

[2] https://eelnoud.valitsus.ee/main/mount/docList/e40e486e-594a-443c-b2e6db241dea3013?activity=1#gkZ1l46J

kättesaadav. Äri-, tööstus- ja intellektuaalse omandi saladuste kaitset arvesse võttes on mõistetav, et vahel võib olla vajadus aruanne terves ulatuses avalikustamata jätta. Sellisel juhul võib jätta üldsusele kättesaamatuks aruande osa, milles aruanne ei järgi kõnesolevas määruses kehtestatud nõuete tõendamist ja tõendatuse kirjeldamist.“ (lk 25)

16. Eeltoodust järeldub selgelt, et geoloogilise uuringu aruandele võib juurdepääsupiirangu seada ainult määruses sätestatud ulatuses. Teisiti öelduna peab geoloogilise uuringu aruanne jääma avalikuks ulatuses, milles see sisaldab aruande kohustuslikke osasid, andmeid ja lisasid.

17. Isegi siis, kui dokumendid sisaldavad mingis osas piiranguga teavet, ei tähenda see seda, et selliseid dokumente teabenõude korral ei väljastata.

18. Sellisel juhul tuleb väljastada see osa teabest või dokumendist, millele piirangud ei laiene (AvTS § 38 lg 2). Samale seisukohale on asunud ka Riigikohus asjas 3-3-1-57-03 (vt p 20).

19. Eeltoodule rajanevalt on Eesti Geoloogiateenistuse poolt taotletavale teabele juurdepääsupiirangu kehtestamine ja teabenõude täitmisest keeldumine olnud õigusvastane.

20. Teiseks ei ole käesoleval juhul tegemist teabega, mille avalikuks tulek ohustaks kaitseala või kaitsealuse liigi ning tema elupaiga või kasvukoha säilimist AvTS § 35 lg 1 p 8 mõttes.

21. Vaide esitajale ei ole teada, kui täpselt kajastatakse I ja II kategooria liigi leiukohti teabenõudega taotletavas uuringuaruandes. Olukorras, kus info on samas üldistusastmes, mis on kättesaadav Maa-ameti geoportaalis või keskkonnaregistris tavakasutajale, puudub alus juurdepääsupiirangu kehtestamiseks AvTS § 35 lg 1 p 8 alusel.

22. Veelgi enam looduskaitseseaduse (LKS) § 53 lg 1 keelab I ja II kaitsekategooria liigi isendi täpse elupaiga asukoha avalikustamise üksnes massiteabevahendites. Massiteabevahendi all tuleb mõista ajakirjandust, raadiot või televisiooni. Antud juhtumil ei ole sellise olukorraga tegemist.

23. Kokkuvõttes on väga ebatõenäoline, et teabenõude täitmine võiks kaitseala või kaitsealused liike või nende elupaiga või kasvukoha säilimist mingilgi moel ohustada.

24. AvTS § 45 lg 1 p 1 kohaselt teostab Andmekaitse Inspektsioon teabevaldajate üle riiklikku ja haldusjärelevalvet nende poolt teabe avalikustamisel. AvTS § 45 lg 2 kohaselt võib Andmekaitse Inspektsioon järelevalvemenetluse algatada vaide alusel või oma algatusel. AvTS § 51 lg 1 p 1 kohaselt võib Andmekaitse Inspektsioon teha teabevaldajale ettekirjutuse seadusliku olukorra taastamiseks, kui ta leiab, et teabevaldaja on ebaseaduslikult keeldunud teabenõude täitmisest AvTS § 8 lg 1 p 1 kohaselt võimaldatakse juurdepääs teabele teabevaldaja poolt teabenõude täitmisega.
25. Eelnevast lähtuvalt ja juhindudes AvTS §-ist 46 ja 51 palun teha Eesti Geoloogiateenistusele ettekirjutus, millega kohustada teda väljastama vaide esitajale Tallinna-Saku liivamaardla Männiku XI uuringuruumi geoloogise uuringu aruanne.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Pöördusite meie poole järelepärimisega vaidemenetluses, milles Advokaadibüroo RASK esitas vaide Eesti Geoloogiateenistuse tegevuse peale teabenõudele vastamisel.

Eelnimetatud teabenõude esitamise ja selle menetlemise asjaolud Eesti Geoloogiateenistuses on lühidalt järgmised:

Teabenõue esitati e-kirjaga 19.02.2021 ning see registreeriti samal päeval Eesti Geoloogiateenistuse dokumendihaldussüsteemis. Teabenõude kohaselt paluti Eesti Geoloogiateenistusel väljastada teabenõude täitmise korras Tallinna-Saku liivamaardla Männiku XI uuringuruumi geoloogilise uuringu aruanne (EGF: 9318) osas, milles see ei sisalda ärisaladust. Samuti sisaldas teabenõue selle esitaja seisukohta, mille kohaselt tuleb Eesti Geoloogiateenistusel väljastada teabenõude täitmise korras kõik Tallinna-Saku liivamaardla Männiku XI uuringuruumi geoloogise uuringu aruande kohustuslikud osad, andmed ja lisad (teabenõue lisatud). Eesti Geoloogiateenistus vastas teabenõudele selle täitmisest keeldumisega 26.02.2021. a, kuna Maa-ameti poolt oli nimetatud geoloogilise uuringu aruandele kehtestatud juurdepääsupiirang AvTS § 35 lg 1 p 8 ja LKS § 53 lg 1 alusel, sest see sisaldab teavet, mille avalikuks tulek ohustaks kaitseala või kaitsealuse liigi ning tema elupaiga või kasvukoha säilimist (Eesti Geoloogiateenistuse vastus lisatud).

Oleme seiskohal, et meil puudub nii õiguslik kui ka sisuline kompetents vaadata ümber juurdepääsupiiranguid, mille on kehtestanud teised pädevad riigiasutused. Ehkki me oleme eelnimetatud geoloogiliste uuringute aruannete säilitajateks keskkonnaministri 17.12.2018.a määruse nr 52 „Üldgeoloogilise uurimistöö ning maavara geoloogilise uuringu kord ja nõuded ning nõuded fosforiidi, metallitoorme, põlevkivi, aluskorra ehituskivi, järvelubja, järvemuda, meremuda, kruusa, liiva, lubjakivi, dolokivi, savi ja turba omaduste kohta maa varana arvelevõtmiseks“ paragrahvi 45 lõike 6 järgi, puudub meil õiguslik ja sisuline võimalus muuta aruannetele teiste pädevate asustuste kehtestatud juurdepääsupiirangute sisu ja ulatust. Aruanded esitab meile elektrooniliselt keskkonnaregistri maardlate nimistu volitatud töötlejaks olev Maa-amet (VV 27.05.2003. a korraldus nr 333 „Keskkonnaregistri volitatud töötleja määramine).

Eesti Geoloogiafondi infosüsteemi andmete sisestamisel täidetakse ära vajalikud metaandmed, sh juurdepääsupiirangute osas ning vastutab nende formaalse ja sisulise õigsuse eest juurdepääsupiirangu kehtestaja. Samuti puudub Eesti Geoloogiateenistusel sisuline botaanika-, zooloogia- või looduskaitsealane kompetents selleks, et antud juhul meile esitatud geoloogilise uuringu aruandest hakata välja selekteerima osi, mis võiksid viidata kaitsealuse liigi elu - või kasvukohale ja iseseisvalt avalikustada aruannet osades, mis sellist infot ei sisalda.

Selline informatsioon võib olla väga mitmes aruande osas, sh nii tekstilises osas kui ka kaardining plaanimaterjalil. Kuna Eesti Geoloogiateenistus täidab hoopis teistsuguseid põhiülesandeid, siis sellist kompetentsi meil ei ole ja ei peagi olema.

Kõigest eeltoodust lähtuvalt oleme veendumusel, et käitusime eelnimetatud teabenõude täitmisest keeldumisel õiguspäraselt. Liiati osundasime oma teabenõude täitmisest keeldumisel kõnealuses küsimuses meie hinnangul pädevaks asutuseks olevale Maa-ametile, kes juurdepääsupiirangu kehtestas ja kellel seetõttu on lõplik õigus nimetatud teabe väljastamise küsimus lahendada. Sellega täitsime sisuliselt AvTS paragrahvi 15 lõikes 3 nimetatud kohustuse teabenõudjat abistada pädeva isiku väljaselgitamisel. Meil puudub teave selle kohta, et teabenõudja oleks pöördunud Maa-ameti poole.

Lisaks sooviksime välja tuua, et nii esitatud teabenõudes kui ka Teie järelepärimises sisalduvad argumendid, mis puudutavad geoloogiliste uuringute aruannetele juurdepääsu osalist piiramist võimaliku ärisaladuse tõttu, ei ole tegelikult asjakohased. Käesoleval juhul ei sisalda kõnealune aruanne teavet, mida keegi peaks oma ärisaladuseks. Samuti ei ole see asjaolu olnud teabenõude täitmisest keeldumise aluseks.

Olete oma järelepärimises esitanud ka rida küsimusi, millele vastame nende esitamise järjestuses alljärgnevalt:

1. Kas vaide esemeks oleva dokumendi puhul on tegemist tellitud uuringu aruandega?

Vastus: Uuringu aruandest selgub, et selle teostajaks on olnud EMG Arendus OÜ. Kas see uuring valmis riigi või mõne kohaliku omavalitsuse üksuse tellimusel, selle kohta meil informatsioon puudub. Suure tõenäosusega siiski mitte, kuna valdaval enamikul juhtudel teostatakse sellised uuringud isikute tellimisel, kellel on majanduslik huvi mingis piirkonnas maavarade kasutusele võtmisega tegeleda ja selline uuring on vastavate lubade saamise eeltingimuseks.

2. Kuna avaliku teabe seaduse ega ka eelpool nimetatud keskkonnaministri määruse kohaselt ei tohi tunnistada uuringuid ega analüüse täies ulatuses piiranguga teabeks, siis miks ei väljastatud vaide esitajale soovitud uuringu aruannet ulatuses, millele ei kohaldu juurdepääsupiirangud?

Vastus: Juurdepääsupiirangud on kehtestatud Maa-ameti poolt ning meil puudub teave, et see oleks kehtestatud osaliselt. Selles osas, et meil puudub sisuline kompetents hakata tervest dokumentide komplektist välja selekteerima looduskaitselistel põhjustel juurdepääsupiiranguga osa, oleme andnud oma selgitused juba eelnevalt.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Eesti Geoloogiateenistus teabevaldajana

AvTS § 5 lg 1 kohaselt on teabevaldajateks riigi ja kohaliku omavalitsuse asutused. Eesti Geoloogiateenistuse põhimääruse §-st 1 tulenevalt on Eesti Geoloogiateenistus (Teenistus) Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi hallatav riigiasutus. Sama põhimääruse § 8 sätestab, et Teenistuse tegevusvaldkond on geoloogiline kaardistamine, geoloogilised uuringud, geoloogilise teabe säilitamine ja kättesaadavuse tagamine, riigiasutuste nõustamine ning avalikkuse maapõuealane teavitamine. Seega on Teenistus teabevaldajaks tema valduses oleva geoloogilise teabe, sh vastavate aruannete osas ning Teenistuse ülesandeks on geoloogilise teabe kättesaadavuse tagamine, mis inspektsiooni hinnangul hõlmab ka teabenõuete täitmist.

Avalikule teabele juurdepääsu võimaldamine

Antud juhul puudub vaidlus selles, et teabenõudes küsitud teabe puhul on tegemist avaliku teabega avaliku teabe seaduse mõistes.

AvTS § 9 lg 2 sätestab, et teabele juurdepääsu võimaldamisel on teabevaldaja kohustatud tagama juurdepääsu nendele dokumentidele, millele teabenõudja juurdepääsu taotleb ja millele on teabenõudjal juurdepääsuõigus (p 2), abistama teabenõudjat (p 5), teavitama teabenõudjat dokumentide suhtes kehtivatest juurdepääsupiirangutest (p 6) ning tagama piirangutest kinnipidamise (p 7).

Üldjuhul on avalikule teabele juurdepääs vaba ning seda saab piirata ainult osas, millele on kehtestatud juurdepääsupiirangud. Seega kui dokumendile on kehtestatud juurdepääsupiirangud, ei tähenda see seda, et sellisele dokumendile/teabele üldse juurdepääsu ei võimaldata. Sellisel juhul tuleb tagada juurdepääs sellele osale teabest või dokumendist, millele piirangud ei laiene (AvTS§ 38 lg 2).

Nõustun Teenistusega selles, et kui dokumendile on kehtestatud juurdepääsupiirang teise asutuse/teabevaldaja poolt, siis ei ole Teenistusel õigus omaalgatuslikult piirangut eemaldada. Nimelt sätestab AvTS § 38 lg 3, et asutusesiseks kasutamiseks mõeldud teabele on juurdepääsuõigus riigi ja kohaliku omavalitsuse ametnikul või töötajal oma ametiülesannete

täitmiseks. Seda teavet ei tohi edastada kolmandale isikule juurdepääsupiirangu kehtestanud asutuse loata. See ei tähenda siiski seda, et kui dokumendile on kehtestatud juurdepääsupiirang, siis ei pea teabevaldaja hindama/välja selgitama, millisele osale teabest ja millises ulatuses piirang kehtib. Vastasel juhul kaotaks AvTS § 38 lg 2 oma mõtte. Seega kui Teenistusel ei olnud arusaadav, millisele osale dokumendist ja mis ulatuses piirang kohaldus, oli Teenistusel kohustus teabenõude korral see välja selgitada, konsulteerides vajadusel piirangu kehtestajaga.

Lisaks sätestab keskkonnaministri 17.12.2018. a määruse nr 52 "Üldgeoloogilise uurimistöö ning maavara geoloogilise uuringu kord" § 45 lg 6, et keskkonnaregistri maardlate nimistu volitatud töötleja esitab üldgeoloogilise uurimistöö aruande või uuringuaruande ning keskkonnaregistri kande tegemise otsuse koopia Eesti Geoloogiateenistusele arhiivis alaliseks säilitamiseks ja avalikuks kasutamiseks 60 päeva jooksul pärast otsuse tegemist. Sama paragrahvi lõike 7 kohaselt on üldgeoloogilise uurimistöö aruanne ja uuringuaruanne on avalik ulatuses, milles see sisaldab käesolevas määruses sätestatud aruande kohustuslikke osasid, andmeid ja lisasid. Loa omaja võib märkida aruande esitamisel, et ei soovi aruande avalikustamist osas, mis koostatakse lisaks käesolevas määruses sätestatud nõuetele, lisades teabe avalikustamise piiramise õigusliku aluse avaliku teabe seaduse § 35 lõike 1 kohaselt ja põhjenduse. Eeltoodust tulenevalt ei saa olla vaide esitaja dokumendid piiranguga täies ulatuses. Seega on teabevalda kohustus teabenõude saamisel hinnata, mis ulatuses teabenõudes soovitud teabele juurdepääsupiirangud kehtivad ning väljastada teave ulatuses, millele piirangud ei laiene.

Arusaamatuks jääb ka Teenistuse vastuses inspektsioonile edastatud seisukoht, et Teenistusele ei ole teada, et piirang oleks dokumendile kehtestatud osaliselt. Siinkohal pean Teenistusele vajalikuks selgitada, et piirangu märke tegemisel ei ole ühelgi dokumendile eraldi märgitud, kas piirang kehtib dokumendile osaliselt või täies ulatuses. See tuleneb piirangu alusest. Kuna antud juhul oli piirang kehtestatud AvTS § 35 lg 1 p 8 ja LKS § 53 lg 1 alusel, siis peaks Teenistusele olema siiski arusaadav, et piirang ei kehti ilmselt dokumendile täies ulatuses. Seega ei ole inspektsiooni hinnangul Teenistus hinnanud ega välja selgitanud, kas ja millisele osale teabenõudes soovitud dokumendile laienevad piirangud. Siinkohal pean vajalikuks märkida, et teabenõuete täitmine on teabevaldajate seadusest tulenev kohustus.

Teabenõude täitmisest keeldumine

19.02.2021 esitas vaide esitaja Teenistusele teabenõude, milles soovis Saku liivamaardla Männiku XI uuringuruumi geoloogilise uuringu aruannet (EGF: 9318) osas, milles see ei sisalda ärisaladust.

26.02.2021 keeldus Teenistus teabenõude täitmisest järgmise põhjendusega: „Teie poolt nimetatud uuringu aruandele on Maa-ameti peadirektori 28.02.2020 korraldusega nr 1-17/20/530 kehtestatud juurdepääsupiirang AvTS § 35 lg 1 p 8 ja LKS § 53 lg 1 alusel, kuna see sisaldab teavet, mille avalikuks tulek ohustaks kaitseala või kaitsealuse liigi ning tema elupaiga või kasvukoha säilimist. Seetõttu, tulenevalt AvTS § 23 lg 1 p 1, oleme kohustatud Teie poolt esitatud teabenõude täitmisest keelduma:"

Eeltoodu jääb Andmekaitse Inspektsioonile arusaamatuks. Eeltoodud korraldusele on tõepoolest kehtestatud juurdepääsupiirang, mis kohaldub konkreetsele dokumendile, kuna see sisaldab teavet ka kaitsealuste liikide ja nende asukoha kohta. Nimetatud korraldusega tehakse muudatusi registri kannetes, kuid nimetatud korraldusega ei kehtestata juurdepääsupiiranguid muudele dokumentidele, sh teabenõudes soovitud aruandele. Samas ei saa siiski välistada, et ka teabenõudes soovitud aruanne võib sisaldada piiranguga andmeid, mida antud juhul ei ole hinnatud ega välja selgitatud.

Vastuses inspektsiooni järelepärimisele on Teenistus asunud ka seisukohale, et on

nõuetekohaselt täitnud AvTS §-st 15 tulenevat teabevaldaja abistamise kohustust. Andmekaitse Inspektsioon sellega siiski nõustuda ei saa. Tõsi Teenistus on oma teabenõude täitmisest keeldumise vastuses märkinud, et uuringu aruandele on Maa-ameti peadirektori 28.02.2020 korraldusega nr 1-17/20/530 kehtestatud juurdepääsupiirang AvTS § 35 lg 1 p 8 ja LKS § 53 lg 1 alusel, mis ei ole korrektne, kuna nimetatud korraldusega ei kehtestata teistele dokumentidele juurdepääsupiiranguid. Samuti ei nähtu eeltoodust, et Teenistus oleks vaide esitajal palunud teabenõudega pöörduda Maa-ameti poole. Samas ei näe sellist võimalust ette ka seadus. Maa-ameti poole juhatamine oleks olnud aktsepteeritav juhul kui vaide esitaja oleks soovinud ka piiranguga teavet, mida Teenistusel ei ole õigust ilma Maa-ameti loata väljastada. Kuna antud juhul ei kehti piirang aruandele täies ulatuses ning Teenistus ei ole välja selgitanud, millisele osale teabest piirang kohaldub, siis ei olnud keeldumine õiguspärane.

Eeltoodust tulenevalt tuleb Eesti Geoloogiateenistusel vaide esitaja 19.02.2021 teabenõue uuesti läbi vaadata ja selgitada välja, millisele osale teabest on Maa-ameti poolt kehtestatud juurdepääsupiirangud ning väljasta teave ulatuses, millele piirangud ei laiene või kui pole muud alust teabenõude täitmisest keelduda.

/allkirjastatud digitaalselt/
Elve Adamson
jurist
peadirektori volitusel